

Czwartek, 4 lutego 2016 r.

P8_TA(2016)0045

Sprawa zaginionych wydawców książek w Hongkongu

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 4 lutego 2016 r. w sprawie zaginionych wydawców książek w Hongkongu (2016/2558(RSP))

(2018/C 035/10)

Parlament Europejski,

- uwzględniając swoje poprzednie rezolucje w sprawie sytuacji w Chinach, w szczególności rezolucję z dnia 16 grudnia 2015 r. w sprawie stosunków UE-Chiny ⁽¹⁾ oraz rezolucję z dnia 13 marca 2014 r. w sprawie priorytetów UE na 25. sesję Rady Praw Człowieka ONZ ⁽²⁾,
- uwzględniając oświadczenie rzecznika Europejskiej Służby Działań Zewnętrznych (ESDZ) z dnia 7 stycznia 2016 r. w sprawie zaginięcia osób związanych z wydawnictwem Mighty Current w Hongkongu,
- uwzględniając oświadczenie ESDZ z dnia 29 stycznia 2016 r. w sprawie zaniepokojenia sytuacją praw człowieka w Chinach,
- uwzględniając roczne sprawozdanie Komisji z 2014 r. w sprawie Specjalnego Regionu Administracyjnego Hongkong, opublikowane w kwietniu 2015 r.,
- uwzględniając fakt nawiązania stosunków dyplomatycznych między UE a Chinami od dnia 6 maja 1975 r.,
- uwzględniając zapoczątkowane w 2003 r. partnerstwo strategiczne UE-Chiny,
- uwzględniając strategiczny program współpracy między UE a Chinami do roku 2020, uzgodniony dnia 21 listopada 2013 r.,
- uwzględniając zawieszono negocjacje nad nową umową o partnerstwie i współpracy,
- uwzględniając przyjęcie nowej ustawy o bezpieczeństwie narodowym przez Stały Komitet Ogólnochińskiego Zgromadzenia Przedstawicieli Ludowych z dnia 1 lipca 2015 r. oraz publikację drugiego projektu nowej ustawy o zarządzaniu zagranicznymi organizacjami pozarządowymi w dniu 5 maja 2015 r.,
- uwzględniając rozpoczęty w 1995 r. dialog na temat praw człowieka między UE a Chinami oraz 34. rundę tego dialogu, która odbyła się w dniach 30 listopada i 1 grudnia 2015 r. w Pekinie,
- uwzględniając Międzynarodowy pakt praw obywatelskich i politycznych z dnia 16 grudnia 1966 r.,
- uwzględniając Powszechną deklarację praw człowieka z 1948 r.,
- uwzględniając uwagi końcowe Komitetu Praw Człowieka Organizacji Narodów Zjednoczonych w sprawie trzeciego sprawozdania okresowego dotyczącego Hongkongu, Chiny, przyjęte przez na 107. sesji komitetu (w dniach 11–28 marca 2013 r.),
- uwzględniając uwagi końcowe Komitetu ONZ przeciwko Torturom w sprawie piątego sprawozdania okresowego dotyczącego Chin, przyjęte na 1391. i 1392. posiedzeniu komitetu w dniach 2–3 grudnia 2015 r.,
- uwzględniając Ustawę zasadniczą Specjalnego Regionu Administracyjnego Hongkong Chińskiej Republiki Ludowej (zwaną dalej „ustawą zasadniczą”), a w szczególności jej artykuły dotyczące wolności osobistych i wolności prasy, a także uwzględniając Kartę praw Hongkongu,

⁽¹⁾ Teksty przyjęte, P8_TA(2015)0458.

⁽²⁾ Teksty przyjęte, P7_TA(2014)0252.

Czwartek, 4 lutego 2016 r.

— uwzględniając art. 135 ust. 5 i art. 123 ust. 4 Regulaminu,

- A. mając na uwadze, że w ciągu ostatnich czterech miesięcy w niewyjaśnionych okolicznościach zaginęło pięciu księgarzy (Lui Bo, Gui Minhai, Zhang Zhiping, Lin Rongji i Lee Po) – czterech mieszkających w Hongkongu i jeden spoza Hongkongu – którzy byli związani z wydawnictwem Mighty Current i jego księgarnią sprzedającą dzieła literackie krytyczne wobec Pekinu; mając na uwadze, że dwóch z nich jest obywatelami UE – Gui Minhai posiada szwedzkie obywatelstwo, natomiast Lee Po posiada brytyjskie obywatelstwo; mając na uwadze, że w styczniu 2016 r. potwierdzono, że obaj obywatele UE przebywają w Chinach kontynentalnych, oraz istnieją podejrzenia, że to samo dotyczy pozostałych trzech osób; mając na uwadze, że dnia 23 stycznia 2016 r. Lee Po spotkał się z żoną w nieznanym miejscu w Chinach kontynentalnych; mając na uwadze, że ciągły brak informacji o ich samopoczuciu i miejscu pobytu jest wysoce niepokojący;
- B. mając na uwadze przekonujące zarzuty mediów i obawy ze strony prawników, organizacji praw człowieka i licznych osób cywilnych, że pięciu księgarzy zostało uprowadzonych przez władze Chin kontynentalnych; mając szczególnie na uwadze, że Lee Po został porwany w Hongkongu, a Gui Minhai został uprowadzony ze swojego domu w Tajlandii;
- C. mając na uwadze, że w dniu 10 stycznia 2016 r. na ulicach Hongkongu zgromadziły się tysiące demonstrantów domagających się podjęcia działań przez radę miejską w celu wyjaśnienia zaginięcia pięciu księgarzy; mając na uwadze, że zaginięcia te nastąpiły po serii brutalnych ataków na dziennikarzy z Hongkongu krytycznych wobec Pekinu w 2013 i 2014 r.;
- D. mając na uwadze, że Hongkong szanuje oraz chroni wolność słowa, wypowiedzi i publikacji; mając na uwadze, że publikacja jakichkolwiek materiałów krytycznych wobec chińskiego przywództwa jest legalna w Hongkongu, chociaż zakazana w Chinach kontynentalnych; mając na uwadze, że zasada „jeden kraj, dwa systemy” gwarantuje Hongkongowi autonomię od Pekinu pod względem swobód określonych w art. 27 ustawy zasadniczej;
- E. mając na uwadze opublikowanie informacji, zgodnie z którymi 14 wydawców i 21 publikacji w Hongkongu zostało uznanych za cele w dokumencie wewnętrznym partii komunistycznej z kwietnia 2015 r., w którym ujawniono strategię „wytępienia” zakazanych książek u ich źródła w Hongkongu i Makau; mając na uwadze, że niektórzy księgarze w Hongkongu ze strachu przed odwetem zdjęli z półek książki krytyczne wobec Chin;
- F. mając na uwadze, że rząd Chin kontynentalnych ściśle ogranicza i uznaje za przestępstwo wolność wypowiedzi, wykorzystując w tym celu zwłaszcza cenzurę; mając na uwadze, że internetowy „wielki firewall chiński” pozwala rządowi na ocenzurowanie wszelkich niepożądanych ze względów politycznych informacji; mając na uwadze, że Chiny utrzymują surowe ograniczenia wolności wypowiedzi, a popularność krytykujących Chiny książek wśród czytelników w Chinach kontynentalnych uznawana jest za zagrożenie dla stabilności społecznej;
- G. mając na uwadze, że dnia 17 stycznia 2016 r. Gui Minhai wydał w Chinach kontynentalnych oświadczenie w mediach, twierdząc, że udał się do Chin kontynentalnych dobrowolnie oraz przyznał się do wcześniejszego wyroku za prowadzenie pojazdu w stanie nietrzeźwości, co sprawiło wrażenie wymuszonego zeznania;
- H. mając na uwadze, że zarówno szwedzkie, jak i brytyjskie władze zwróciły się do chińskich władz o pełne wsparcie w celu ochrony praw ich dwóch obywateli oraz pozostałych „zaginionych”;
- I. mając na uwadze, że Komitet ONZ przeciwko Torturom zgłaszał poważne obawy z powodu powtarzających się doniesień z różnych źródeł na temat utrzymującej się praktyki nielegalnego przetrzymywania osób w tajnych i nielegalnych zakładach karnych znanych jako „czarne więzienia”; mając na uwadze, że komitet wyraził również poważne obawy z powodu powtarzających się relacji o tym, że praktyka tortur i brutalnego traktowania jest wciąż głęboko zakorzeniona w systemie sądownictwa karnego, który w zbyt dużym stopniu uzależnia wydanie wyroku skazującego od przyznania się do winy;
- J. mając na uwadze, że Chiny – oficjalnie i teoretycznie – zaakceptowały powszechność praw człowieka i w ciągu ostatnich trzech dekad przyjęły międzynarodowe ramy dotyczące praw człowieka, podpisując szereg traktatów w tej dziedzinie, przez co stały się częścią międzynarodowych ram prawnych i instytucjonalnych dotyczących praw człowieka;

Czwartek, 4 lutego 2016 r.

- K. mając na uwadze, że art. 27 ustawy zasadniczej – de facto konstytucji Hongkongu – gwarantuje „wolność słowa, prasy i publikacji, wolność zrzeszania się i zgromadzeń, wolność pochodów i demonstracji”; mając na uwadze, że ustawa ta – wynegocjowana między Chinami i Wielką Brytanią – gwarantuje te prawa na okres 50 lat, który upływa w 2047 r.;
- L. mając na uwadze, że podczas 17. szczytu UE-Chiny, który odbył się dnia 29 czerwca 2015 r., otwarto nowy rozdział w dwustronnych stosunkach oraz mając na uwadze, że w swoich ramach strategicznych na rzecz praw człowieka i demokracji UE zobowiązała się do umieszczania kwestii praw człowieka w centrum swoich stosunków z wszystkimi krajami trzecimi, w tym ze swoimi strategicznymi partnerami;
- M. mając na uwadze, że UE i Chiny prowadzą dialog na temat praw człowieka od 1995 r., oraz mając na uwadze, że obie strony uznają prawa człowieka za istotny element swoich dwustronnych stosunków;
- N. mając na uwadze, że według 21. rocznego sprawozdania (z lipca 2014 r.) stowarzyszenia dziennikarzy Hongkongu rok 2014 był najgorszym rokiem dla wolności prasy w Hongkongu od dziesięcioleci; mając na uwadze, że niektórzy dziennikarze byli celem fizycznych ataków lub byli zwalniani, podczas gdy inni dziennikarze głoszący krytyczne poglądy byli przenoszani do działów wzbudzających mniejsze kontrowersje;
1. wyraża poważne zaniepokojenie brakiem informacji na temat miejsca pobytu i samopoczucia pięciu zaginionych księgarzy; wzywa do natychmiastowego opublikowania szczegółowych informacji na temat miejsca pobytu i samopoczucia Lee Po i Gui Minhai, a także do ich natychmiastowego bezpiecznego uwolnienia i przyznania im prawa do komunikacji; wzywa do natychmiastowego uwolnienia wszystkich pozostałych osób niesłusznie aresztowanych za korzystanie przez nie z prawa do wypowiedzi i publikacji w Hongkongu, w tym trzech innych księgarzy;
 2. wzywa chiński rząd do bezzwłocznego opublikowania wszelkich informacji na temat zaginionych księgarzy oraz do natychmiastowego nawiązania pluralistycznego i przejrzystego dialogu i komunikacji w tej sprawie z władzami Hongkongu; uważa, że wiadomość od Lee Po i jego spotkanie z żoną to pozytywne sygnały;
 3. wzywa odpowiednie władze w Chinach, Hongkongu i Tajlandii do zbadania i wyjaśnienia okoliczności towarzyszących tym zaginięciom, zgodnie z zasadami państwa prawa, oraz – o ile to możliwe – do wsparcia bezpiecznego powrotu wydawców do domu;
 4. wyraża zaniepokojenie z powodu zarzutów, że organy ścigania Chin kontynentalnych działają w Hongkongu; przypomina, że działalność organów ścigania Chin kontynentalnych w Hongkongu byłaby pogwałceniem ustawy zasadniczej; jest zdania, że byłoby to sprzeczne z zasadą „jeden kraj, dwa systemy”; wzywa Chiny do poszanowania gwarancji autonomii przyznanej Hongkongowi na mocy ustawy zasadniczej;
 5. stanowczo potępia wszelkie przypadki naruszeń praw człowieka, w szczególności niesłuszne aresztowania, nielegalne wydawanie więźniów, wymuszone zeznania, tajne przetrzymywanie, zatrzymanie bez prawa kontaktu, a także naruszenia wolności publikacji i wypowiedzi; przypomina, że należy zagwarantować niezależność wydawcom książek, dziennikarzom i blogerom; wzywa do natychmiastowego położenia kresu naruszeniom praw człowieka i politycznemu zastraszaniu;
 6. potępia ograniczenia i penalizację wolności wypowiedzi oraz ubolewa z powodu zaostrzenia ograniczeń wolności wypowiedzi; wzywa chiński rząd, by zaprzestał blokowania swobodnego przepływu informacji, w tym przez nakładanie ograniczeń w korzystaniu z internetu;
 7. wyraża zaniepokojenie z powodu przyjęcia w najbliższym czasie projektu ustawy o zarządzaniu zagranicznymi organizacjami pozarządowymi, ponieważ ustawa ta w jej obecnym kształcie drastycznie utrudniałaby działalność chińskiego społeczeństwa obywatelskiego i poważnie ograniczałaby wolność zrzeszania się i wolność słowa w tym kraju, wprowadzając między innymi zakaz finansowania jakiegokolwiek obywatela lub organizacji w Chinach przez zagraniczne organizacje pozarządowe, które nie są zarejestrowane w chińskim Ministerstwie Bezpieczeństwa Publicznego i wydziałach bezpieczeństwa publicznego w poszczególnych prowincjach, a także zakaz prowadzenia przez chińskie grupy „działań” w imieniu niezarejestrowanych zagranicznych organizacji pozarządowych lub za ich pozwoleniem, w tym organizacji posiadających siedzibę w Hongkongu i Makau; wzywa chińskie władze do gruntownej rewizji projektu tej ustawy, tak aby dostosować ją do międzynarodowych standardów praw człowieka, w tym do międzynarodowych zobowiązań podjętych przez Chińską Republikę Ludową;

Czwartek, 4 lutego 2016 r.

8. wyraża zaniepokojenie nowym projektem ustawy dotyczącej bezpieczeństwa cybernetycznego, która mogłaby wzmocnić i zinstytucjonalizować praktyki cenzury i kontroli cyberprzestrzeni, a także przyjętą ustawą dotyczącą bezpieczeństwa narodowego oraz projektem ustawy o zwalczaniu terroryzmu; zwraca uwagę na obawy chińskich proreformatorskich prawników i obrońców praw obywatelskich dotyczące tego, że ustawy te spowodują dalsze ograniczenie swobody wypowiedzi i nasilenie autocenzury;
 9. uważa, że silne obecnie stosunki UE-Chiny muszą zapewniać skuteczną platformę dla dojrzałego, konkretnego i otwartego dialogu dotyczącego praw człowieka opartego na wzajemnym szacunku;
 10. popiera zobowiązanie Unii Europejskiej do wzmocnienia demokracji, w tym praworządności, niezawisłości sądownictwa, podstawowych praw i wolności, przejrzystości, a także wolnego dostępu do informacji i wolności słowa w Hongkongu;
 11. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie, Komisji, wiceprzewodniczącej Komisji / wysokiej przedstawiciel Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa, rządowi i parlamentowi Chińskiej Republiki Ludowej oraz szefowi rządu i zgromadzeniu Specjalnego Regionu Administracyjnego Hongkong.
-